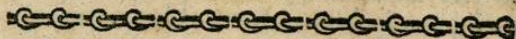


nestior humilitas, qua se quisque humiliat Ecclesiae Dei: & labor minor imponitur, & nullo temporalis mortis periculo mors aeterna vitatur.



## \* SERMO CCCXCIII.

## De a Pœnitentibus.

\* *Aliàs*  
*XLI. ex*  
*Homiliis*  
*50.*

a

Pœnitentia  
non vera,  
si non vita  
mutatur.

**P**œnitentes, pœnitentes, pœnitentes (si tamen estis pœnitentes, & non estis irridentes) mutate vitam, reconciliamini Deo. Et vos enim cum catena pascitis. Qua, inquis, catena? *Quæ ligaveritis in terra, erunt ligata & in celo.* Audis ligaturam, & Deo putas facere imposturam? Pœnitentiam agis, genu figis, & rides, & subsannas patientiam Dei? Si pœnitens es, pœniteat te: si non pœnitet, pœnitens non es. Si ergo pœnitet, cur facis quod malè fecisti? Si fecisse pœnitet, noli facere. Si adhuc facis, certè non es pœnitens. Equidem, carissimi, ægrotant homines, mittunt ad ecclesiam, vel portantur ad ecclesiam, & baptizantur, & renovantur, & felices hinc erunt. Sed non ipsa caus-

a Dubius erat Lovaniensibus; Verlino autem & Vindingo falsus, aut centonis in modum ex variis laciis conflatus videbatur. Exstat etiam inter opuscula Ambrosii ac Cæsarii, sed cum insigni varietate. Apud Ambrosium & Cæsarium, prætermissis prioribus viginti quinque versibus, incipit in hæc verba: *Admonco vos, fratres, in conspectu Dei, timori vestro adungere timorem meum &c.* Audite ergo quæ dicturus sum. Certus sum &c. Sic in veteri quoque libro Ecclesiae carnutensis, in quo tamen Augustini nomen præfert.

caussa pœnitentiæ. Qui nondum accepit baptismum, nondum violavit sacramentum: qui autem violavit sacramentum malè & perdite vivendo, & ideo remotus est ab altari, ne iudicium sibi manducet & bibat, mutet vitam, corrigat se, & reconcilietur, cum vivit, dum sanus est. Expectat etiam ipse tunc reconciliari, quando incipit mori? Expecti sumus multos exspirasse, exspectantes reconciliari. Deinde etiam dico, in conspectu Dei, timori vestro timorem meum. Qui autem non timet, timentem me contemnit, sed malo suo. Audi ergo. Certus sum, quia homo baptizatus, si vitam, non audeo dicere sine peccato, quis enim sine peccato? sed vitam sine crimine duxerit, & talia peccata habuerit, quæ quotidie dimittuntur in oratione dicenti: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris;* quando diem finierit, vitam non finit, sed transit de vita in vitam, de laboriosa ad quietam, de misera ad beatam: sive iste voluntate sua currat ad baptismum, sive in periculo constitutus baptizetur, & exeat de hac vita, ad Dominum vadit, ad requiem vadit. Baptizatus autem desertor & violator tanti sacramenti, si agat pœnitentiam ex toto corde, si agat pœnitentiam ubi Deus videt, qui vidit cor David, quando increpatus à Propheta, & graviter increpatus, post comminationes Dei terribiles exclamavit, dicens: *Peccavi;* & mox audivit: *Dominus abstulit peccatum tuum* (tantum valent tres syllabæ, tres syllabæ sunt, *Peccavi;* sed in his tribus syllabis flama sacrificii cordis ascendit in cælum) ergo qui egerit veraciter pœnitentiam, & solutus fuerit à ligamento

Pœnitentia  
in extre-  
mis quàm  
incerta.

Math. 6.  
12.

2. Reg. 12.  
15.

rem. Duæ res sunt: Aut ignoscitur tibi, aut non ignoscitur: quid horum tibi futurum sit, nescio. Ergo dimitte incertum, tene certum.



\* *Alia*  
*LXXV.*  
*quæ autem*  
*250. erat,*  
*nunc 95.*

EPISTOLA CCL.\*

*Augustinus senex Auxilio episcopo juveni, ut aut anathematis sententiam rescindat, aut doceat quibus adductus causis, putet ob unius peccatum totam familiam excommunicari posse.*

Domino dilectissimo & venerabili fratri & consecratori AUXILIO, AUGUSTINUS in Domino salutem.

<sup>a</sup> 1. **V**ir spectabilis filius noster <sup>a</sup> Classicianus, graviter apud me litteris questus est, quod sit anathematis injuriam à tua sanctitate peressus: narrans quod venerit ad ecclesiam apparitione paucorum suæ potestati congrua comitatus, & egerit tecum, ne contra salutem suam faveres eis, qui per <sup>b</sup> Evangelium pejerando, adjutorium violandæ fidei in ipsa fidei domo requirebant. Quos tamen considerantes quid mali fecerint, non inde violenter abductos, sed sponte dicit egressos, atque hinc venerationem tuam ita sibi succen-

<sup>24. q. 3.</sup>  
*si habes.*

<sup>a</sup> Apud Anselmum Lucensem, qui hanc epistolam totam inseruit suæ collectioni, lib. 12. c. 67. legitur, *Comes Classicianus.*

<sup>b</sup> Anselmus Luc. per evangelia.

censuisse, ut ecclesiasticorum confectione gestorum cum omni domo sua anathematis sententia feriretur. Quibus litteris ejus lectis, non mediocriter æstuans, cogitationibus magna cordis tempestate fluctuantibus, apud caritatem tuam tacere non potui; ut si habes de hac re sententiam, certis rationibus vel Scripturarum testimoniis exploratam, nos quoque docere digneris, quomodo rectè anathemetur pro patris peccato filius, aut pro mariti uxor, aut pro Domini servus, aut quisquam in domo etiam nondum natus, si eodem tempore, quo universa domus est anathemate obligata, nascatur; nec ei possit per lavacrum regenerationis in mortis periculo subveniri. Neque enim hæc corporalis est poena, quæ legimus quosdam contemtores Dei cum suis omnibus, qui ejusdem impietatis participes non fuerunt, pariter interfectos. Tunc quidem ad terrorem viventium mortalia corpora perimebantur, quandoque utique moritura. Spiritalis autem poena, qua fit quod scriptum est: *Quæ ligaveris in terra, erunt ligata & in celo*; animas obligat, de quibus dictum est: *Anima patris mea est, & anima filii mea est. Anima quæ peccaverit, ipsa morietur.*

*Matth. 16.*  
*19.*

*Ezech. 18.*  
*4.*

2. Audisti fortasse aliquos magni nominis sacerdotes cum domo sua quempiam anathemasse peccantium? Sed fortè si essent interrogati, reperirentur idonei reddere inderationem. Ego autem, quoniam si quis ex me quærat, utrum rectè fiat, quid ei respondeam non invenio; numquam hoc facere ausum, cum de quorundam facinoribus immaniter adversus Ecclesiam perpetratis, gravissimè permoverer. Sed si tibi fortè quoniam